

**ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**  
**ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ**  
**Факультет будівництва та архітектури**  
*Кафедра гуманітарної освіти*

**ФІЛОСОФІЯ**

Силабус навчального курсу  
2024-2025 н.р.  
*денна форма навчання*

**Викладач:** Дуцяк Ігор Зенонович.

Електронна пошта: Idutsyak@gmail.com.

Телефон службовий: +38 (032) 224 29 44.

Телефон мобільний: +38 097 549 33 16.

Службова адреса: каб. 402, вул. В. Великого, 1, м. Дубляни, Львівський район.

**Дуцяк Ігор Зенонович:**

Посада: професор кафедри гуманітарної освіти Львівського національного університету природокористування. Науковий ступінь: д. філос. н., Звання: професор.

Викладач з 25-річним педагогічним досвідом, автор та співавтор близько 100 наукових публікацій, навчальних і навчально-методичних видань.

**Читає курси:** «Філософія», «Філософія науки», «Психологія і педагогіка вищої школи», «Філософія творчості». Наукові інтереси: логіка, філософська онтологія, методологія наукових досліджень.

**Коротка анотація курсу:** Навчальна дисципліна «Філософія» є обов'язковою компонентою загальної підготовки за освітньо-професійною програмою «Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка», спеціальністю 141 «Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка», галуззю знань 14 «Електрична інженерія», кваліфікації: Бакалавр з електроенергетики, електротехніки та електромеханіки, яка викладається в 1-му семестрі в обсязі 3 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS). Підсумковий контроль: залік.

**Обсяг курсу:** 90 годин аудиторних занять, з них 14 годин лекцій, 28 годин семінарських занять та 48 годин самостійної роботи.

**Мета та завдання курсу:** Вивчення дисципліни сприятиме формуванню у здобувача вищої освіти здатності свідомо підходити до формування найзагальніших поглядів на всесвіт. Здатність до розбудови надійно обґрунтованої системи знань найвищого ступеню загальності важлива, оскільки належно обґрунтований філософський фундамент є запорукою цілісності, несуперечливості, адекватності до дійсності всіх надбудованих на ньому конкретніших (в тому числі фахових) знань.

Метою вивчення навчальної дисципліни є формування у здобувача вищої освіти здатності свідомо розбудовувати свій світогляд, розуміти важливість адекватності світогляду до дійсності для успіху як у фаховій діяльності, так і в особистому житті.

Завданнями навчальної дисципліни «Філософія» є: 1) формування наукового розуміння суті філософії і структури філософських знань, опанування поняттєвого апарату

філософії та засадничих її знань; 2) формування навичок самостійного, критичного мислення в контексті з'ясування найзагальніших атрибутів і законів зміни, властивих всьому, що існує.

#### Результати навчання:

За результатами навчання студенти зможуть сформувати:

#### Загальні компетентності:

- ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.
- ЗК09. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства,
- усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
- ЗК10. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

#### Програмні результати навчання:

- ПР11. Вільно спілкуватися з професійних проблем державною та іноземною мовами усно і письмово, обговорювати результати професійної діяльності з фахівцями та нефахівцями, аргументувати свою позицію з дискусійних питань.
- ПР14. Розуміти принципи європейської демократії та поваги до прав громадян, враховувати їх при прийнятті рішень.
- ПР15. Розуміти та демонструвати добру професійну, соціальну та емоційну поведінку, дотримуватись здорового способу життя.

### СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

| Номер теми                                                               | Тема                                                | Кількість годин |    |     | Максимальний бал |
|--------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------|-----------------|----|-----|------------------|
|                                                                          |                                                     | л               | с  | СРС | Семінари         |
| Модуль 1. Становлення та розвиток філософської думки у світі та Україні. |                                                     |                 |    |     |                  |
| Проблеми буття                                                           |                                                     |                 |    |     |                  |
| 1                                                                        | Філософія, її людські виміри і смисл.               | 2               | 2  | 3   | 7                |
| 2                                                                        | Філософія Античності, Середньовіччя і Відродження.  |                 | 2  | 4   | 7                |
| 3                                                                        | Філософія Нового часу. Німецька класична філософія. |                 | 2  | 4   | 7                |
| 4                                                                        | Сучасна світова філософія.                          |                 | 2  | 4   | 7                |
| 5                                                                        | Українська філософія в XI-XX ст.                    |                 | 2  | 4   | 7                |
| 6.                                                                       | Онтологія як філософське вчення про буття (1).      | 2               | 2  | 3   | 7                |
| 7.                                                                       | Онтологія як філософське вчення про буття (2).      | 2               | 2  | 3   | 8                |
| Разом за перший модуль                                                   |                                                     | 6               | 14 | 25  | 50               |
| Модуль 2. Галузі філософського знання та практичний вимір їх втілення    |                                                     |                 |    |     |                  |
| 8.                                                                       | Етика. Головні етапи історичного розвитку моралі    | 2               | 2  | 3   | 7                |
| 9.                                                                       | Етика. Головні етапи історичного розвитку етики     | 2               | 2  | 3   | 7                |
| 10.                                                                      | Проблема свідомості у філософії.                    | 2               | 2  | 3   | 7                |
| 11.                                                                      | Гносеологія як філософська теорія пізнання.         | 2               | 2  | 3   | 8                |
| 12.                                                                      | Філософська антропологія.                           |                 | 2  | 4   | 7                |
| 13.                                                                      | Соціальна філософія.                                |                 | 2  | 4   | 7                |
| 14.                                                                      | Культура і цивілізація в філософському              |                 | 2  | 3   | 7                |

|                           |              |           |           |           |            |
|---------------------------|--------------|-----------|-----------|-----------|------------|
|                           | трактуванні. |           |           |           |            |
| <b>Разом за 2 модуль</b>  |              | <b>8</b>  | <b>14</b> | <b>23</b> | <b>50</b>  |
| <b>Разом за 1 семестр</b> |              | <b>14</b> | <b>28</b> | <b>48</b> | <b>100</b> |

### ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

| Тема                                                                 | Зміст теми                                                                                                                                                                                                                                                             | Перелік питань на самостійне вивчення                                                                                                                                                                                                                                  | Рекомендовані теми для науково-дослідної діяльності                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|----------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Тема 1.</b><br>Філософія, її людські виміри і смисл.              | Предмет філософії. Структура та функції філософського знання. Філософія і світогляд, історичні типи світогляду. Значення філософії для суспільства та особистості.                                                                                                     | —                                                                                                                                                                                                                                                                      | Діалектика та метафізика як філософські методи пояснення дійсності. Взаємозв'язок онтологічних та гносеологічних проблем і шляхи їх пояснення у філософії. Трактування предмету філософії в сучасній філософії.                                                                                                                                    |
| <b>Тема 2.</b><br>Філософія Античності, Середньовіччя і Відродження  | Антична натурфілософія. Класичний період античної філософії. Сократ. Платон. Аристотель. Апологетика і патристика раннього Середньовіччя (II-VIII ст.). Схоластична філософія IX–XIV ст.: суть пошуків, етапи, представники. Філософія епохи Відродження (XV–XVI ст.). | Антична натурфілософія. Класичний період античної філософії. Сократ. Платон. Аристотель. Апологетика і патристика раннього Середньовіччя (II-VIII ст.). Схоластична філософія IX–XIV ст.: суть пошуків, етапи, представники. Філософія епохи Відродження (XV–XVI ст.). | Давньогрецька міфологія та її вплив на становлення античної філософії. Атомістичне вчення епікурейської школи та його роль у розвитку уявлень про будову світу. Йоан Скот Еріугена та його роль у становленні середньовічного пантеїзму. Середньовічна містика (Бернард з Клерво, Йоган Екхарт). Філософія природи у вченнях мислителів XV-XVI ст. |
| <b>Тема 3.</b><br>Філософія Нового часу. Німецька класична філософія | Емпірична філософія Ф.Бекона. Раціоналізм Р.Декарта. Механістичний матеріалізм Т. Гоббса. Проблема пантеїзму у Б. Спінози. Сенсуалізм Дж. Локка. Суб'єктивний ідеалізм                                                                                                 | Емпірична філософія Ф.Бекона. Раціоналізм Р.Декарта. Механістичний матеріалізм Т. Гоббса. Проблема пантеїзму у Б. Спінози. Сенсуалізм Дж. Локка. Суб'єктивний ідеалізм                                                                                                 | Суспільство доби Нового часу в Європі та формування його філософської парадигми. Позитивістська концепція філософії Ж. Д'Аламбера. Трактування, природи                                                                                                                                                                                            |

|                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                   |
|----------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                    | Дж. Берклі і Д. Г'юма. Філософські погляди мислителів епохи Просвітництва (XVIII ст.). Німецька класична філософія. А) суб'єктивно-ідеалістичні вчення в (І. Кант, І. Фіхте); б) об'єктивно-ідеалістичні вчення (Ф.-В. Й. Шеллінг, Г.В. Ф. Гегель); в) антропологічний матеріалізм Л.Фейєрбаха.                                                                                                                                | Дж. Берклі і Д. Г'юма. Філософські погляди мислителів епохи Просвітництва (XVIII ст.). Німецька класична філософія. А) суб'єктивно-ідеалістичні вчення в (І. Кант, І. Фіхте); б) об'єктивно-ідеалістичні вчення (Ф.-В. Й. Шеллінг, Г.В. Ф. Гегель); в) антропологічний матеріалізм Л.Фейєрбаха.                                                                                                                                | цивілізації у філософських вченнях Вольтера і Ж.-Ж. Руссо.                                                                                                                                                        |
| <b>Тема 4.</b><br>Сучасна світова філософія        | Особливості філософії XX – XXI ст. Специфіка філософських ірраціоналістичних течій. а) "філософія життя"; феноменологія; б) фрейдизм і неофрейдизм; в) екзистенціальна філософія; г) релігійна філософія. Визначальні риси та напрями сцієнтичної філософії а) позитивізм та його різновиди; б) конвенціоналізм (А. Пуанкаре); в) аналітична філософія. Критичний раціоналізм; г) історична школа філософії науки. Прагматизм. | Особливості філософії XX – XXI ст. Специфіка філософських ірраціоналістичних течій. а) "філософія життя"; феноменологія; б) фрейдизм і неофрейдизм; в) екзистенціальна філософія; г) релігійна філософія. Визначальні риси та напрями сцієнтичної філософії а) позитивізм та його різновиди; б) конвенціоналізм (А. Пуанкаре); в) аналітична філософія. Критичний раціоналізм; г) історична школа філософії науки. Прагматизм. | Німецьке Просвітництво та його вплив на формування німецької класичної філософії. Людина та сфера людських стосунків у філософському вченні Л. Фейєрбаха. Трактатування свободи у філософській спадщині Й. Фіхте. |
| <b>Тема 5.</b><br>Українська філософія в XI-XX ст. | Філософська думка в Київській Русі. Гуманістичні та просвітницькі ідеї в Україні XVI-XVIII ст. Філософія Г.Сковороди. Філософські і суспільно-політичні погляди Т.Шевченка. Кирило-Мефодіївське братство. Філософія П.Юркевича. Філософські та                                                                                                                                                                                 | Філософська думка в Київській Русі. Гуманістичні та просвітницькі ідеї в Україні XVI-XVIII ст. Філософія Г.Сковороди. Філософські і суспільно-політичні погляди Т.Шевченка. Кирило-Мефодіївське братство. Філософія П.Юркевича. Філософські та                                                                                                                                                                                 | Проблема фальсифікації в творчості К. Поппера. Категорія "ризом" у постмодернізмі. Технократизм та його критика в сучасній філософії. Проблеми знання, мови та розуміння в сучасній філософії неопозитивізму.     |

|                                                                    |                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                    |
|--------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                    | суспільно-політичні погляди українських філософів, письменників і публіцистів другої половини XIX – початку XX ст.).                                                                                               | суспільно-політичні погляди українських філософів, письменників і публіцистів другої половини XIX – початку XX ст.). |                                                                                                                                                                                                                                    |
| <b>Тема 6.</b><br>Онтологія як філософське вчення про буття (1)    | Філософська думка в Становлення онтологічної проблематики в Стародавній Греції<br>Типи онтологічних концепцій.                                                                                                     | —                                                                                                                    | Концепції буття в історії філософії. Співвідношення матеріального та ідеального в системі буття: історико-філософський аспект проблеми.                                                                                            |
| <b>Тема 7.</b><br>Онтологія як філософське вчення про буття.       | Смисл проблеми буття. Категорія "матерія". Матеріальна єдність світу Єдність матерії, руху, простору і часу.                                                                                                       | —                                                                                                                    | Проблема субстанції в сучасній науці і філософії. Сучасні уявлення про матерію, її структуру і властивості.                                                                                                                        |
| <b>Тема 8.</b><br>Етика. Головні етапи історичного розвитку моралі | Мораль первісного суспільства. Мораль рабовласницького суспільства. Мораль феодального суспільства. Мораль епохи Відродження. Мораль буржуазного суспільства. Мораль тоталітарного суспільства.                    | —                                                                                                                    | Цінності: сутність і трактування в історії філософії. Концепції цінностей. Цінності як ядро світоглядної проблематики. Феноменологічна концепція цінностей. Концепція природних прав людини. Проблема цінностей у вченні І. Канта. |
| <b>Тема 9.</b><br>Етика. Головні етапи історичного розвитку етики  | Етичні концепції рабовласницького суспільства. Етичні концепції феодального суспільства. Етичні концепції епохи Відродження. Етичні концепції буржуазного суспільства. Етичні концепції тоталітарного суспільства. | —                                                                                                                    | Концепція цінностей неокантіанців. Трактування проблеми конституювання сенсу життя людини в сучасній філософії. Криза традиційних цінностей в сучасному (постіндустріальному) суспільстві.                                         |
| <b>Тема 10.</b><br>Проблема свідомості у філософії.                | Розвиток форм відображення як передумова виникнення свідомості. Свідомість як ідеальне. Виникнення людської свідомості. Мова і свідомість. Суспільна свідомість та її форми.                                       | —                                                                                                                    | Способи маніпуляції людською свідомістю. Проблема діалогу людини і комп'ютерних систем. Проблема рефлексії у сучасній філософії.                                                                                                   |

|                                                                       |                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                  |
|-----------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Тема 11.</b><br>Гносеологія як філософська теорія пізнання.        | Проблеми пізнання у філософії та його основні принципи. Чуттєве та раціональне в пізнанні та його форми. Теорія істини, її основні характеристики і критерії. Специфіка, рівні, форми і методи наукового пізнання. | —                                                                                                                                                                                                          | Комп'ютерна революція та процеси інформатизації. Проблема свободи творчості в діяльності сучасного науковця. Тракткування проблеми пізнання та знання у вченні А. Пуанкаре.                                      |
| <b>Тема 12.</b><br>Філософська антропологія.                          | Філософська антропологія: сутність, основні категорії і концепції. Філософська проблема антропогенезу. Співвідношення природного та соціального в людині. Проблема сенсу життя людини.                             | Філософська антропологія: сутність, основні категорії і концепції. Філософська проблема антропогенезу. Співвідношення природного та соціального в людині. Проблема сенсу життя людини.                     | Г. Плеснер про людину як ексцентричну істоту. Призначення людини у концепціях середньовічних мислителів. Проблема відчуженості людського буття у сучасній філософії.                                             |
| <b>Тема 13.</b><br>Соціальна філософія.                               | Суспільство як предмет соціально-філософського аналізу. Генеза соціально-філософських концепцій. Поняття інформаційного суспільства.                                                                               | Суспільство як предмет соціально-філософського аналізу. Генеза соціально-філософських концепцій. Поняття інформаційного суспільства.                                                                       | Е. Дюркгайм про роль цінностей у підтримці суспільного життя. Концепція бунту мас у філософії Х. Ортеги-і-Гасета. Віртуалізація життєвого світу людини: досягнення та загрози. Маса та еліта як соціальні групи. |
| <b>Тема 14.</b><br>Культура і цивілізація в філософському трактуванні | Багатовимірність поняття культури. Філософія культури. Співвідношення понять «культура» та «цивілізація». Історичні моделі культури та цивілізаційні типи. Проблема кризи культури: історія та сучасність.         | Багатовимірність поняття культури. Філософія культури. Співвідношення понять «культура» та «цивілізація». Історичні моделі культури та цивілізаційні типи. Проблема кризи культури: історія та сучасність. | Елітарність культури як філософська проблема. Культурний простір і час як форми буття людини. А. Швейцер про природу кризи культури.                                                                             |

### ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Предмет філософії.
2. Основні принципи пізнання.
3. Особливості і проблематика давньокитайської філософії. Даосизм і конфуціанство.
4. Тракткування категорії буття у філософії.
5. Сутнісні риси давньоіндійської філософії.
6. Біологічне і соціальне в людині.

7. Ознаки (властивості) свідомості та її структура.
8. Атрибути матерії.
9. Ідеалістичне вчення Платона.
10. Функції філософії.
11. Структура пізнавального процесу.
12. "Філософія серця" Памфіла Юркевича.
13. Типи світоглядів .
14. Ведичні та матеріалістичні школи стародавньої Індії.
15. Сутнісні риси суспільства.
16. Функції мови.
17. Структура філософії.
18. Чуттєвий та раціональний рівні пізнання і їхні форми прояву.
19. Визначальні риси та філософські школи античної натурфілософії.
20. Методологічні підходи до розуміння цінностей в історії філософії.
21. Сутнісні ознаки культури і цивілізації: спільне і відмінне.
22. Визначальні риси філософського знання.
23. Філософські погляди Т.Шевченка.
24. Сене життя як категорія філософської антропології.
25. Особливості східної і західної філософських парадигм.
26. Атрибути часу і простору як категорій онтології.
27. Філософські проблеми походження та розвитку людини.
28. Методи філософських досліджень .
29. Особливості філософії, науки, релігії і міфології як історичних типів світогляду.
30. Структура особистості.
31. Сутність, структура і функції світогляду.
32. Українська школа фізичної економії (С. Подолинський, В. Вернадський, М. Руденко).
33. Категорія "соціальне" у філософії.
34. Проблематика філософії доби Відродження (XIV-XI ст.).
35. Теорії соціальної стратифікації та соціальної мобільності.
36. Екологічні проблеми сучасної цивілізації.
37. Проблема виникнення людської свідомості у філософії та науці.
38. Наукова революція XVI- XVII ст. та її вплив на розвиток філософії.
39. Сутність і структура суспільної свідомості.
40. Філософські погляди Сократа.
41. Соціальна структура суспільства і особливості її формування в сучасній Україні.
42. Сенсуалістичне вчення Дж. Локка.
43. Визначальні характеристики істини як категорії гносеології..
44. Специфіка, рівні та форми наукового пізнання.
45. Філософський аспект поглядів І.Франка.
46. Атрибути та функції культури.
47. Система ідеалістичної діалектики Г. Гегеля.
48. Філософське вчення джайнізму і буддизму.
49. Філософія Г.Сковороди та її використання в моральному вихованні молоді.
50. Формацийний та цивілізаційний підходи до розгляду історії.
51. Форми організації суспільного буття (соціальні спільноти, великі і малі соціальні групи ).
52. Особливості давньокитайської філософії.
53. Типологія глобальних проблем сучасності.
54. Методи наукового пізнання: сутність і класифікація.
55. Сфери буття світу (ідеального, матеріального, соціального, буття речей і процесів).

56. Філософське вчення Рене Декарта.
57. Поняття суспільства і основні методологічні підходи до його розуміння.
58. Сучасна філософська антропологія: проблематика досліджень.
59. Особливості розвитку класичної давньогрецької філософії (IV до н.е.).
60. Форми суспільної свідомості.
61. Природа та походження глобальних проблем. Концепція сталого розвитку людства.
62. Визначальні риси свідомості та самосвідомості.
63. Буття людини як філософська проблема.
64. Специфіка розвитку філософії в добу Середньовіччя.
65. Типологія цивілізацій.
66. Класифікація цінностей.
67. Екзистенціалізм та його різновиди.
68. Відображення у природі, соціальному та духовному житті: сутність, специфіка проявів, види і рівні.
69. Пізнання і практика.
70. Критична філософія І.Канта.
71. Категорії "людина", "індивід", "індивідуальність", "особистість".
72. Структура і функції філософії.
73. Основні концепції людини у філософії.
74. Вчення давньогрецьких атомістів.
75. Взаємозв'язок мови та свідомості.
76. Суб'єкт та об'єкт пізнання.
77. Інформаційне суспільство: сутність і механізми розвитку.
78. Філософське розуміння єдності світу.
79. Філософські погляди М.Драгоманова.
80. Поняття духовного світу людини.
81. Взаємозв'язок матерії, руху, простору і часу.
82. Категорія "матерія" та її трактування в історії філософської думки.
83. Філософські погляди Ф.Прокоповича.
84. Значення філософії для суспільства та особистості.
85. Емпірична філософія Ф. Бекона.
86. Свідомість як форма відображення дійсності.
87. Аксиологія як філософське вчення про цінності.
88. "Двонатурність світу" у філософії Г.С. Сковороди.
89. Філософія духу та духовності людини.
90. Схоластична філософія XI-XIV ст.

**Методичне забезпечення курсу:** Головне джерело для опанування теоретичних знань: текст лекцій і посібник «Філософія: Навчальний посібник / І. Ф. Надольний, В. П. Андрущенко, І. В. Бойченко, В.П. Розумний та ін. За ред. І. Ф. Надольного. - К.: Вікар, 1997. - 584 с.». Хід проведення семінарських занять, питання для самоконтролю, завдання для самостійної роботи студентів відображені у методичному виданні «Дуцяк І.З. Філософія: Хрестоматія і плани семінарських занять з методичними рекомендаціями. Львів: ЛНАУ, 2024.».

**Система оцінювання та методи контролю.** Оцінювання за навчальною дисципліною «Філософія» проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за таким співвідношенням:

Семінарські заняття та СРС: 100%.

## Методи контролю

**Усне опитування** (фронтальне, індивідуальне детальний аналіз відповідей студентів).

**Письмова аудиторна та позааудиторна перевірка** (філософські диктанти, твори, рішення задач і прикладів, складання тез, виконання схем, підготовка різних відповідей, рефератів, контрольні роботи).

**Практична перевірка** (виконання практичної роботи, рішення професійних завдань).

**Стандартизований контроль** (тести).

**Самоконтроль:** (самооцінка студентом якості засвоєного навчального матеріалу з дисципліни в цілому, змістовного модуля чи окремої теми на основі передбачених у методичних рекомендаціях питань для самоконтролю).

**Види контролю:** поточний контроль, проміжна атестація, підсумковий контроль.

### Розподіл балів, які отримують студенти

| Поточне тестування та самостійна робота<br>(разом 100 балів) |   |   |   |   |          |   |   |   |   | Підсумковий тест (залік) |   |   |   | Сума |
|--------------------------------------------------------------|---|---|---|---|----------|---|---|---|---|--------------------------|---|---|---|------|
| розділ 1                                                     |   |   |   |   | розділ 2 |   |   |   |   |                          |   |   |   | 100  |
| 7                                                            | 7 | 7 | 7 | 7 | 8        | 7 | 7 | 7 | 8 | 7                        | 7 | 7 | 7 |      |

**Академічна політика курсу:** право студентів бути присутніми на всіх навчальних заняттях, окрім випадків, зумовлених поважними причинами; вчасне виконання передбачених навчальною програмою видів робіт; повага та толерантність до чужої думки; самостійне виконання навчальних завдань.

## МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Підручники і навчальні посібники; інструктивно-методичні матеріали до семінарських занять; індивідуальні навчально-дослідні завдання; контрольні роботи; текстові та електронні варіанти тестів для поточного і підсумкового контролю, методичні матеріали для організації самостійної роботи студентів, виконання індивідуальних завдань.

## РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

### Базова

1. Бичко І., Табачковський В., Бичко А., Ярошовець В. Філософія: Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 648 с.
2. Буслинський В.А., Скрипка П.І. Основи філософських знань: підручник [Електронний ресурс]. Для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня – молодший спеціаліст. / За ред. В.А. Буслинського. Львів: “Новий Світ – 2000”, 2020. 352 с.
3. Волинка Г. Філософія: Навчальний посібник. Київ: Кондор, 2011. 368 с.
4. Губар О. Філософія: Інтерактивний курс лекцій. Навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2007. 415 с.
5. Мозговий Л., Бичко І., Додонов Р. Філософія. Кредитно-модульний курс. Під ред. Л. Мозгового, Р. Додонова. Київ: Центр навчальної літератури, 2020. 456 с.
6. Копитко А., Лазарева М., Наконечний Р., Сас І. Філософія: навчальний посібник. Видання друге, доповнене. Львів, 2021. 472 с.
7. Надольний І. Філософія: Навчальний посібник. Київ: Кондор, 2011. 455 с.
8. Наконечний Р., Васільєва О., Копитко А., Мисак Н. Історія філософії: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Львів: ЛНАУ, 2013. 471 с.

9. Наконечний Р., Копитко А., Мисак Н., Лазарева М., Васільєва О. Філософія. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Львів: Ліга-Прес, 2014. 286 с.
10. Причепій Є., Черній А., Чекаль Л. Філософія: Підручник. Вид. 3-є, стереотипне. Київ: Академвидав, 2009. 592 с.
11. Філософія: Навчальний посібник / І. Ф. Надольний, В. П. Андрущенко, І. В. Бойченко, В. П. Розумний та ін.; За ред. І. Ф. Надольного. - К.: Вікар, 1997. - 584 с.
12. Філософія: Навчальний посібник / За заг. ред. Р. Наконечного. Львів: ЛНАУ, 2010. 241 с.
13. Філософія. Природа, проблематика, класичні розділи: Навчальний посібник. За ред. Г. Волинки. К.: Каравела, 2009. 368 с.
14. Філософія: Підручник / В. С. Бліхар, А. Ф. Карась, М. П. Требін та ін.; за ред. В. В. Середи, М. М. Цимбалюка. Львів: ЛьвДУВС, 2015. 428 с. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/123456789/561/1/2015.pdf>
15. Черній А. Філософія: Навчальний посібник для самостійної роботи. К.: Кондор, 2011. 392 с.

### Допоміжна

1. Андрущенко В., Волинка Г., Мозгова Н. Філософія: Природа, проблематика, класичні розділи: Хрестоматія. Навчальний посібник; За ред. Г. Волинки. Київ: Каравела, 2012. 464 с.
2. Афанасьєв А. П. Філософія: навчальний посібник для студентів нефілософських спеціальностей. Маріуполь: ПДТУ, 2014. 175 с.
3. Воронюк О. Л. Основи філософських знань (навчально-методичний посібник). Київ: Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина», 2018. 120 с.
4. Воронюк О. Л. Філософія: підручник. 3-є вид., переробл. та допов. Київ: ВСВ «Медицина», 2018. 216 с.
5. Вступ до філософії. Вид. 3-є, доп. і переробл. / За ред. Л. Нікітіна. Київ: Центр навчальної літератури, 2020. 256 с.
6. Гнатюк Я. С., Гоян І. М. Філософія. Вступ до теорії: навч. посібник. Івано-Франківськ: Симфонія форте, 2017. 140 с. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://194.44.152.155/elib/local/2484.pdf>
7. Горський В. Історія української філософії: Навчальний посібник. 4-е допов. видання. Київ: Наукова думка, 2001. 375 с.
8. Гринів О. Історія філософії. Курс лекцій для аспірантів. Львів, 2015. 559 с. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://repository.ldufk.edu.ua/bitstream/34606048/5072/1/istorija%20filosoifii.pdf>
9. Губар О. Філософія: Інтерактивний курс лекцій. Навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2007. 415 с.
10. Данильян О. Г., Дзьобань О. П. Філософія: підручник. Харків: Право, 2015. 432 с.
11. Данильян О. Г., Дзьобань О. П. Філософія: підручник. 2-ге вид., переробл. і допов. Харків: Право, 2018. 432 с.; 3-є вид., переробл. і допов. Харків: Право, 2020. 432 с.
12. Довгань А. Ю. Філософія. Лекційний курс для аспірантів технічних спеціальностей. Тернопіль: Тернопільський національний технічний університет ім. Івана Пулюя, 2013. 109 с. [Електронний ресурс]. Режим доступу: [http://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/123456789/17908/1/Dovgan\\_A\\_filsoofija\\_lekciji.pdf](http://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/123456789/17908/1/Dovgan_A_filsoofija_lekciji.pdf)
13. Захара І. Лекції з історії філософії: Навчальний посібник. Львів: Видавництво ЛБА, 1997. 398 с.
14. Захара І. С. Українська філософія: Навчальний посібник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2014. 353 с.
15. Касьян В. Філософія. Відповіді на питання екзаменаційних білетів: Навчальний посібник. 5-е видання, випр. і допов. Київ: Знання, 2008. 347 с.
16. Кремень В., Ільїн В. Філософія: мислителі, ідеї, концепції: Підручник. К.: Книга, 2005. 528 с.

17. Кислюк К. Філософія: навчальний посібник. Вид. 3-є, випр. Київ: Кондор, 2016. 230 с.
18. Лузан А. Вступ до філософії. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 136 с.
19. Марченко О.В. Філософія права: навчальний посібник [Електронний ресурс]. Дніпропетровськ: Дніпр. держ. ун-т внутрішніх справ, 2015. 304 с. Режим доступу: <http://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/628/1/1.pdf>
20. Основи філософії: навч. посіб. / Л. О. Сандюк, С. П. Симоненко, О. В. Сулим, М.Ф. Шмиголь, Н. В. Щубелка, Ю. С. Юшкевич; за ред. М. Ф. Шмиголя. Київ: Центр учбової літератури, 2017. 412 с. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/7378/1.pdf>
21. Основи філософських знань. Філософія, логіка, етика, естетика, релігієзнавство / Лозовий В., Требін М., Горлач М. та ін. Київ: Центр навчальної літератури, 2020. 1028 с.
22. Пазиніч С.М. Філософія: навчальний посібник. Харків: Харківський національний університет міського господарства імені О.М. Бекетова; Видавець О. Савчук, 2017. 380 с. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://eprints.kname.edu.ua/45843/1/Razynych/2017.pdf>
23. Подольська Є., Подольська Т. Філософія: 100 питань – 100 відповідей. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Київ: Фірма "ІНКОС", 2011. 352 с.
24. Основи філософії: навчальний посібник / Симоненко С., Сулим О., Шмиголь М. та ін. ій.: Центр навчальної літератури, 2019. 412 с.
25. Присухін С. Філософія. У 2 частинах. Частина 1. Історія світової та української філософії. Київ: КНЕУ, 2006. 208 с.
26. Присухін С. Філософія. У 2 частинах. Частина 2. Система філософії. Київ: КНЕУ, 2006. 168 с.
27. Сучасна філософія: основні розділи, поняття, проблеми, ідеї : Навчальний посібник [Електронний ресурс] / А. І. Бойко, І. П. Гудима, О. В. Кулешов, Т. О. Дроздова, В. С. Даценко, О. М. Кожем'якіна. [За ред. О. В. Кулешова]. Черкаси : ФОП Гордієнко Є. І., 2017. 154 с. Режим доступу: <https://er.chdtu.edu.ua/bitstream/ChSTU/.pdf>
28. Філософія: навчально-методичний посібник для самостійної роботи та семінарів / Укл. О. Данильян. Київ: Кондор, 2011. 50 с.
29. Філософія. Хрестоматія (від витоків до сьогодення): Навчальний посібник / За ред. Л. Губерського. Київ: Кондор, 2012. 621 с.
30. Філософія: підруч. для студ. вищ. навч. закл. / [Л.В.Губерський та ін.; за ред. Л.В.Губерського]. Харків: Фоліо, 2013. 509 с.; 2-е вид.: Харків: Фоліо, 2017. 624 с.
31. Філософія: підручник для студентів вищих навчальних закладів. Керівник авторського колективу Л. Губерський. Вид. 2-е, перероблене і доповнене. Харків: Фоліо, 2018. 621 с.
32. Філософія [Електронний ресурс]: навчальний посібник / Ю.М. Вільчинський, Л.В. Северин-Мрачковська, О.Б. Гасвська та ін. Київ: КНЕУ, 2019. 368 с. Режим доступу: [kneu.edu.ua > get\\_file](http://kneu.edu.ua/get_file)
33. Філософія науки: підручник [Електронний ресурс] / О. П. Сидоренко, С. С. Корлюк, О. А. Коваленко, Т. В. Розова [та ін.]; за ред. О. П. Сидоренка Одеса: Одеський державний аграрний університет, 2020. 230 с. Режим доступу: <http://lib.osau.edu.ua/jspui/handle/123456789/1823>
34. Фюрст М., Тринкс Ю., Галмер Н. Філософія. Пер. з нім. В. Кебуладзе. Київ: Дух і літера, Інститут релігійних наук св. Томи Аквінського, 2018. 544 с.
35. Щерба С. Філософія: Підручник. Видання 5-е. Київ: Кондор, 2011. 548 с.
36. Хамітов Н., Гармаш Л., Крилова С. Історія філософії: проблема людини та її меж. Вступ до філософської антропології як метаантропології. Навчальний посібник зі словником. 4-е вид., переробл. та допов. Київ: КНТ, 2016. 396 с. [Електронний ресурс]. Режим доступу: [http://shron1.chtyvo.org.ua/Khamitov\\_Nazip/Istoriia\\_filosofii\\_problema\\_liudyny\\_ta\\_ii\\_mezh\\_Vstup\\_do\\_filosofskoi\\_antropologii\\_iak\\_metaantropologii.pdf](http://shron1.chtyvo.org.ua/Khamitov_Nazip/Istoriia_filosofii_problema_liudyny_ta_ii_mezh_Vstup_do_filosofskoi_antropologii_iak_metaantropologii.pdf)

37. Хамітов Н. Історія філософії: проблема людини та її меж. Вступ до філософської антропології як метаантропології. Навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 396 с.

## ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Бібліотечно-інформаційні ресурси — [книжковий фонд](#), періодика та фонди на [електронних носіях](#) бібліотеки ЛНУП, державних органів науково-технічної інформації, наукових, науково-технічних бібліотек та інших наукових бібліотек України:

## ПРОВІДНІ НАУКОВІ БІБЛІОТЕКИ УКРАЇНИ

1. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. Сайт бібліотеки: <http://www.nbuv.gov.ua>
2. Офіційний сайт Львівської наукової бібліотеки ім. В. Стефаника. Режим доступу: [www.lsl.lviv.ua](http://www.lsl.lviv.ua).

## 2. Електронні інформаційні ресурси мережі Інтернет з переліком сайтів:

- <http://pidruchniki.com/filosofiya/>
- <http://ukrkniga.org.ua/>
- <http://www.irbis-nbuv.gov.ua>

Силабус навчального курсу «Філософія» розглянуто та схвалено на засіданні кафедри гуманітарної освіти

Протокол від “29” серпня 2024 року № 1

Силабус навчального курсу «Філософія» розглянуто та схвалено на засіданні методичної комісії (ради) факультету агротехнологій та екології.

Протокол від “29” вересня 2024 року № 1.

Голова методичної комісії,  
декан факультету агротехнологій та екології

Степан Ковалишин

Завідувач кафедри  
гуманітарної освіти

Ігор Баран

Лектор кафедри  
гуманітарної освіти

Ігор Дуцяк